

HOE HOUD JE EEN TIENER BIJ DE LES?

LAAT EEN LES AANSLUITEN BIJ HET TIENERBREIN

Je kent het wel, die verhalen van docenten in het voortgezet onderwijs: ‘Niemand luistert echt tijdens de les, leerlingen zijn meer met elkaar bezig dan met de les óf die grote mond die ze hebben’.

De tieners van tegenwoordig... Het is iets van alle tijden. Jelle Jolles geeft in het boek ‘Het tienerbrein’ aan dat 400 jaar geleden precies hetzelfde gesproken werd over het gedrag van tieners. Hoe kan het dan dat ze niet veranderd zijn en dat we in het onderwijs nog steeds tegen dezelfde problematieken aan lopen? Het heeft vooral te maken met het brein van tieners, wat enorm in ontwikkeling is. Maar hou houd je dan als docent in het voortgezet onderwijs deze leerlingen bij de les, ondanks alle ontwikkelingen in het brein?

Leerlingen in de leeftijd dat ze op het voortgezet onderwijs zitten, zijn snel afgeleid. Ze vinden leeftijdgenoten belangrijker, dan de informatie die jij als docent overbrengt. Dit is een gegeven, zo werkt het brein nu eenmaal. Toch heb jij als docent invloed. Maak gebruik van de kennis die er is over het lerende brein in jouw lessen. Bouw een effectieve les op waarbij je aansluit bij het tienerbrein. Ontwikkelen en leren is het vormen van nieuwe, sterke en uitgebreide verbindingen tussen hersencellen. Dat geldt zowel voor het leren van kennis en het verbeteren van vaardigheden, als voor het vormen van nieuwe gedragingen.

Focus

Denk van te voren na over waar de focus moet liggen in je les. Neem de tijd om je les goed voor te bereiden.

- Wat is het lesdoel vandaag (haalbaar, concreet en inspirerend)?
- Zorg ervoor het lesdoel concreet en controleerbaar is. Laat de leerling zien dat wat hij of zij moet leren nuttig, voorstelbaar en realistisch is.

Herhaal

Herhalen, daar maak je jezelf veelal niet geliefd mee in de les, maar desondanks is het belangrijk. Want door te herhalen worden de verbinding in het brein groter en sterker. Denk maar eens aan het ‘olifantenpaadje’, hoe vaker we het zelfde paadje afleggen hoe duidelijker het pad wordt om zo uiteindelijk een snelweg aan te kunnen leggen. Herhaal dezelfde stof, doe dit op verschillende

momenten en steeds een beetje anders, oefenen, spreiden en inslijpen. Om de aandacht te behouden bij de leerlingen herhaal je op verschillende manieren.

- Haal actief kennis op door een 'braindump' houden van de vorige les. Een 'braindump' houdt in dat leerlingen alle dingen die in je hoofd zitten opschrijven. Niets is fout, het kan gekoppeld worden aan lesstof, ervaringen, huiswerk of begrippen die ze al kennen. Eerst doet de leerling dit alleen, daarna in duo's om vervolgens het nog een klassikaal te bespreken.
- Stel je een vraag? Laat de leerling de vraag herhalen voordat hij antwoord geeft. Vervolgens herhaal jij als docent het (juiste) antwoord weer.
- Ga aan de slag met beeld. Laat de leerling het begrip tekenen, vervolgens uitschrijven of omschrijven en laat vervolgens de leerling het begrip verwerken in de context.

Voorkennis

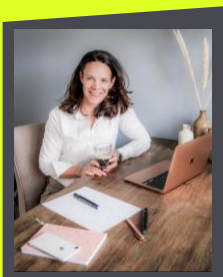
Speel in op de voorkennis die de leerling heeft. Zorg dat je de kennis activeert door het te associëren met iets wat de leerling aanspreekt of maak een nieuwe koppeling met de kennis die al eerder gemaakt is. Zie het als een kapstok om de nieuwe kennis aan op te hangen. Speel in op het tienerbrein om aandacht te krijgen. Zet bijvoorbeeld humor in. Gebruik een plaatje, artikel, filmpje wat vreemd is en waarom gelachen kan worden. De aandacht is gewekt en jij kan inspelen om actief kennis op te halen.

Instructie

Zorg voor een duidelijke instructie. Let hierbij op dat je inspeelt op de tiener. Speel in op emotie door het spannend en uitdagend te maken. Zet alle zintuigen in waardoor je leerlingen de nieuwe stof laat ervaren. Denk hierbij aan beeld, geluid, voelen en zelfs proeven als dit kan natuurlijk. En sluit vooral aan waarbij de tiener denkt hé dat is interessant hier wil ik wel meer over weten. Want uiteindelijk wil elke tiener nieuwe dingen leren.

Meer weten?

Wil je meer weten over het geven van een effectieve les in het voortgezet onderwijs of mbo? Neem vrijblijvend contact met op met adviseur Lotte van Egmond en informeer of Edux jou of jouw team kan ondersteunen in het voorbereiden en geven van effectieve lessen.

Lotte van Egmond

Adviseur

06 – 29 67 01 14

l.vanegmond@edux.nl